

6. Ніконова Л. І., Стогній І. В. Вживання часових форм дієслова в англійській мові. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2015. № 2. С. 86–90.

7. Языкознание: большой энциклопедический словарь / под ред. В. Н. Ярцевой. Москва: Большая Российская энциклопедия, 2000. 688 с.

8. Katzung B. G. Basic And Clinical Pharmacology 14th Edition. New York: McGraw-Hill Education, 2018. 1250 p.

9. Remacha Esteras S. Infotech. English for Computer Users. Student's book. 4th Edition. Cambridge University Press. 2008. 172 p.

10. Uicker J. J. Pennock G. R., Shigley J. E. Theory of machines and mechanisms. New York, Oxford: Oxford University Press, 2017. 945 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-110-7-28>

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕПІГРАМ ЕРІХА КЕСТНЕРА

Бандурко З. В.

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри німецької та романської філології

Херсонський державний університет

м. Херсон, Україна

Культура та література Веймарської республіки є багатограним та цікавим феноменом у літературі Німеччини ХХ століття. З-поміж чисельних стилів та течій цього періоду визначне місце займає напрям «Нова діловитість» („*Neue Sachlichkeit*»), одним із найвідоміших представників якого є Еріх Кестнер. У цей час зазнають розвитку та видозмін вже існуючі жанри, зокрема роман, та створюються нові – від репортажних романів до репортажної драми, дитячого роману, радіоповідомлень, вживаної лірики („*Gebrauchsliryk*») тощо [1, с. 177; 2, с. 58; 3].

Окрему частину творчості Еріха Кестнера становлять ліричні твори, у тому числі епіграми. Епіграму розуміємо як «жанр сатиричної поезії дотепного, дошкульного змісту з несподіваною, градаційно завершеною кінцівкою (пуантом) [4, с. 233].

Для епіграм Еріха Кестнера (Kr.) властиві лаконічність, філософичність, зображення лише головної думки чи основних подій. Епіграми збірки „*Es gibt nichts Gutes, außer: Man tut es: Kurz und bündig. Epigramme*» [5] є здебільшого філософськими за своїм змістом, але

темою незначної їх кількості є час, життя, людина та технічний прогрес (наприклад, епіграма „Ganz nebenbei oder Das Derivat des Fortschritts»).

Деякі епіграми містять оніми, згадуючи чи зображаючи відомих людей або події, пов'язані із ними, зустрічаємо відповідні алюзії або присвяту, як-от в епіграмах „Sokrates zugeeignet», „Kleiner Rat für Damokles» та „Über den Nachruhm oder Der Gordische Knoten»:

Schau prüfend deckenwärts!

*Die Nähe des möglichen Schadens
liegt nicht in der Schärfe des Schwerts,
vielmehr in der Dünne des Fadens.*

(Кр., „Kleiner Rat für Damokles»).

З-поміж лексичних засобів привертають увагу латинізми, які використані й у назвах епіграм (наприклад, „Conditio sine qua non»), і у тексті, навіть утворюючи своєрідне композиційне кільце:

Cogito, ergo sum?

Mag sein! Doch die meisten sind dumm!

Drum

lautet des Fachmanns Befund:

Non cogitant, ergo non sunt!

(Кр., „Fachmännische Konsequenz»).

Латинізми можуть утворювати повний текст епіграми, наприклад:

Amen?

Tamen! (Кр., „Stoßgebet für Heiden mit Mittelschulbildung»).

Зазначимо використання фоностилістичних засобів, зокрема анафори (епіграма „Für die Katz»), епіфори („Das Verhängnis»), синкопи та апокопи („Die Grenzen des Millionärs. Aus den »Lehrsätzen des armen Mannes««):

Wenn der Hufschmied den Gaul beschlägt,

wenn sich der Truthahn im Traum bewegt,

wenn die Mutter das Essen aufträgt,

wenn der Großvater Brennholz sägt,

wenn der Wind um die Ecke fegt,

wenn sich im Schober das Liebespaar regt,

wenn das Fräulein die Wäsche legt –

stets meint die Katze, man wollt' mit ihr spielen!

Wie der Katze geht's vielen.

(Кр., „Für die Katz»).

В епіграмах Еріха Кестнера присутні різноманітні художні засоби: порівняння („Mit den Frauen ist es, <...>, wie mit den Äpfeln rings an den Ästen.» (Кр., „Damentoast im Obstgarten»)), метафори (епіграма „Die

unzufriedene Straßenbahn»), епігети („*Man gab ihr den kleinen Finger*» (Кр., „Lebensbeschreibung einer Maniküre. Heinrich Heine gewidmet»), аллюзії („*Die Welt ist ein Theaterstück*.» (Кр., „Stimme von der Galerie»)) тощо.

У римуванні переважає сплетена рима, зумовлена різною кількістю рядків (наприклад, епіграма „Nietzsche»), а також перехресна рима („Die Bäume»). Зі свого боку, суміжна рима представлена одиничними випадками („Von Mord und Totschlag»).

За строфічною будовою епіграми також відзначаються своєю багатоманітністю – від дистиха („Moral») до десятирядника („Kopernikanische Charaktere gesucht»). Деякі епіграми побудовані як два катрени (наприклад, „Der Abschied»), три терцети („Grabrede für einen Idealisten»), мають відокремлені рядки як висновок, на який треба звернути увагу („Über Anthropophagie und Bildungshunger»).

Деякі епіграми побудовані за структурою «питання – відповідь», наприклад, „Stoßebet für Heiden mit Mittelschulbildung», або така структура є частиною епіграми:

*Den unlösbaren Knoten zu zersäbeln,
gehörte zu dem Pensum Alexanders.
Und wie hieß jener, der den Knoten knüpfte?
Den kennt kein Mensch.
(Doch sicher war es jemand anders.)*

(Кр., „Über den Nachruhm oder Der Gordische Knoten»).

Епіграма „Eine Spitzenleistung oder L'édication fatale» є відтворенням прямої мови годинника до інтерв'юера, якого автор не зображає:

*»Es war nicht leicht!«,
sagte die Uhr
zu dem Interviewer.
»Und ich habe es nur
im zähen Kampf gegen meine Natur
schließlich erreicht:
Sie sehen in mir, wenn's beliebt,
die schnellste Uhr, die es gibt!«*

(Кр., „Eine Spitzenleistung oder L'édication fatale»).

Водночас епіграма „Als die Synagogen brannten» утворена діалогічним мовленням про (не)існування Бога:

Der junge SA-Mann:
*Wo steckt Jehova nun, der nie verzeiht?
Ist er, Adresse unbekannt, verzogen?*
Der alte Jude:
Gibt's einen Gott, gibt's auch Gerechtigkeit.

Wenn's keinen gibt, was braucht es Synagogen?

(Кр., „Als die Synagogen brannten«).

Частина епіграм є зверненням до читача із директивом, що треба чи не треба робити, як-от епіграма „Von Mord und Totschlag», де автор зауважує, що не можна вбивати власний час:

Denkt ans fünfte Gebot:

Schlagt eure Zeit nicht tot!

(Кр., „Von Mord und Totschlag«).

З-поміж іншого, структурою епіграми є «питання – наказ», наприклад, „An die Maus in der Falle oder Freiheit und Christentum»:

Du rennst im Kreis und suchst ein Loch?

Du rennst umsonst! Begreif es doch!

Besinn dich!

Ein einz'ger Ausweg bleibt dir noch:

Geh in dich!

(Кр., „An die Maus in der Falle oder Freiheit und Christentum«).

Отже, епіграмам Еріха Кестнера властиві філософічність та лаконічність. Використані фоностилестичні засоби, як-от анафора, епіфора, синкопа та апокопа. З-поміж лексичних засобів виділяються латинізми та оніми. Присутні художні засоби, а саме порівняння, метафори, епітети, алюзії. Строфічна будова епіграм різноманітна – від дистиха до десятирядника. У римуванні переважають сплетена та перехресна рими. Структура тексту епіграм представлена як пряма мова або діалогічне мовлення, поєднання «питання – відповідь» або «питання – наказ».

Література:

1. Karrenbrock H. Das stabile Trottoir der Großstadt. Zwei Kinderromane der Neuen Sachlichkeit: Wolf Durians „Kai aus der Kiste» und Erich Kästners „Emil und die Detektive». *Neue Sachlichkeit im Roman: neue Interpretationen zum Roman der Weimarer Republik* / hrsg. von S. Becker und C. Weiss. Stuttgart, Weimar: Metzler, 1995. S. 176–194.

2. Kümmerling-Meibauer B. Kinder- und Jugendliteratur. Eine Einführung. / hrsg. von G. E. Grimm und K.-M. Bogdal. Darmstadt: WBG, 2012. 156 S.

3. Wendland H.–G. Die Literatur der Neuen Sachlichkeit und ihre Bedeutung im Kulturleben der Weimarer Republik. München: GRIN, 2013. Teil I. 21 S. URL: <http://www.grin.com/de/e-book/232870/die-literatur-der-neuen-sachlichkeit-und-ihre-bedeutung-im-kulturleben>

4. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с. (Nota bene).

5. Kästner E. Es gibt nichts Gutes, außer: Man tut es: Kurz und bündig. Epigramme. Zürich: Atrium Verlag AG, 2015. 112 S.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-110-7-29>

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ДИПЛОМАТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Гольцова М. Г.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германських мов і перекладу
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Давидова Т. В.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри практики англійської мови
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

Сучасний світ характеризується розширенням дипломатичних і політичних зв'язків, а отже, проблема відповідності дипломатичних документів стилістичним нормам є актуальною.

Дипломатична комунікація – це стійка система статусно-рольових відносин, що склалися в комунікативному просторі соціального інституту дипломатії. Англomовний дипломатичний дискурс є розумово-комунікативною взаємодією, що здійснюється в інституційних умовах мовцями – фаховими дипломатами різних країн та адресантами по всьому світу з метою досягнення мовленнєвого впливу на адресата.

Дипломатична мова є фаховою мовою, що черпає свої мовні ресурси з природної мови, а також розвиває свої особливості в певній спільноті мовців, орієнтованих навколо професійного, функціонального, соціально-економічного чи ідеологічного поля. Підготовка дипломатичної документації вимагає особливої уваги, оскільки необхідно ретельно зважувати кожне слово та речення.